

Maria i Józef

Arantxa Iturbe

—w—

Oryginalny tytuł: [Maria eta Jose](#)

Tłumaczenie: Alicja Wiącek

Korekta: Monika Glińska

Pierwszy mąż Marii złamał jej serce, drugi – wybił zęby, a trzeci zepsuł nowy samochód.

Pierwsza żona Józefa ukradła mu serce, a druga – wszystkie pieniądze z konta bankowego.

Maria nie miała niczego w całości, kiedy poznała Józefa.

Józef nie miał niczego, kiedy poznał Marię.

Kiedy Józef poprosił o pomoc, Maria zaproponowała mu miejsce do spania. Na jedną noc.

Nie minął miesiąc, a już dzielili jedno łóżko.

Niczego sobie nie obiecywali.

Nigdy nie rozmawiali o przyszłości.

Nigdy nie wspominali o miłości.

Józef zaczął pracować w warsztacie samochodowym. Wracał do domu Marii z rękoma czarnymi od oleju. A ona czyściła mu je dokładnie specjalnym mydłem. Nie chciała, żeby pobrudził jej pościel.

Pewnego razu do warsztatu trafił wrak samochodu zupełnie zniszczonego w wypadku.

– Jeżeli go naprawisz, jest twój – powiedział szef Józefowi.

I Józef zaczął pracować codziennie o jedną godzinę dłużej, dopóki nie naprawił samochodu. Maria o nic nie pytała. Józef nic jej nie mówił, chociaż każdego dnia po powrocie z pracy czekała na niego zimna kolacja.

– Mario, patrz! – zawołał Józef, kiedy udało mu się uruchomić samochód. Maria się wystraszyła. Nigdy wcześniej nie widziała, żeby Józef był szczęśliwy.

– Jeśli chcesz, zabiorę cię nad morze! – krzyknął do niej z bramy.

I Maria zgodziła się.

W drodze nad morze Maria pomyślała, że życie z mężczyzną, który niczego jej nie psuje, to niemal pełnia szczęścia. Kiedy zbliżali się do wybrzeża, Józef pomyślał, że życie z kobietą, która niczego mu nie kradnie, wystarcza, żeby być szczęśliwym.

 Nie wysiadając z samochodu, nie zamieniając ani słowa, pocałowali się.

 Po raz pierwszy.

Arantxa Iturbe

Arantxa Iturbe (ur. 9.06.1964 w Alegi, Gipuzkoa) ukończyła studia na kierunku Media. W latach 90-tych była redaktorem baskijskich gazet *El Diario Vasco* i *Gara*. Jej pierwszy zbiór 17 opowiadań, *Ezer baino lehen* (*Przed niczym*, zawierający opowiadanie „Maria i Józef”), wydawnictwo Elkar opublikowało w 1992 roku, a dwa lata później we współpracy z tym samym wydawcą pojawił się kolejny tom *Lehenago zen berandu* (*Wcześniej było za późno*), zawierający 13 opowiadań (w tym opowiadanie „Czerwona chusta”). Tematem wszystkich tych utworów są związki między dwojgiem ludzi, a głównymi bohaterkami są kobiety z dużych miast, cechujące się stresującym i intensywnym trybem życia. Iturbe opisuje codzienność bohaterek, ukazując ich liczne frustracje, samotność i nieporozumienia, a także pragnienie miłości. Styl Iturbe charakteryzuje się prostotą, brakiem niepotrzebnych ozdobników oraz ironicznym lub nawet sarkastycznym ujęciem rzeczywistości. W 1999 Iturbe napisała krótki esej literacki *Ai, ama! (O rety!*, wydawnictwo Alberdania), w którym proponuje nietypowe spojrzenie na temat macierzyństwa. Wraz z Agurtzane Intxaurreaga zaadaptowała swój esej do formy teatralnej, którą w 2001 roku przedstawiła grupa HIKA. Dwa lata później Iturbe i Intxaurreaga otrzymały Nagrodę Max za najlepszą sztukę teatralną w języku baskijskim. Ostatnią książką autorstwa Iturbe jest *Kontu-jaten* (*Rozmawiając*, wydawnictwo Alberdania, 2006), która stanowi zbiór wywiadów z baskijskimi kobietami opowiadającymi o swoim dzieciństwie i młodości w pierwszych dekadach XX wieku. Oprócz działalności pisarskiej Iturbe pracuje również w baskijskim radiu – obecnie jako dziennikarka w Euskadi Irratia. Jej kariera radiowa również spotyka się z uznaniem – w 2000 roku wygrała dziennikarską Nagrodę Rikardo Arregi za swoją pracę jako prowadząca i kierownik programu radiowego *Goizean Behin*.

Alicja Wiącek

Absolwentka etnolingwistyki oraz filologii angielskiej na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Prace magisterskie dotyczyły badań nad dwujęzycznością i trójjęzycznością w Kraju Basków. Od 2002 roku regularnie odwiedza Kraj Basków, dzięki kursom języka baskijskiego w Zornotza i Arantzazu, stypendium Sokrates-Erasmus na Uniwersytecie Kraju Basków w Vitoria-Gasteiz oraz pracy jako nauczyciel języka angielskiego na obozach letnich dla dzieci w regionach Bizkaia i Araba. Jest autorką artykułu „Język baskijski – klasyfikacja dialektów i *euskara batua*” w książce „Przezwyjęzanie niemożliwego. Baskowie i ich język” (2008) oraz „Miguel de Muñoa i *andereño* Elvira Zipitria, czyli stulecie baskijskich *ikastolak*” (w przygotowaniu). Obecnie jest redaktorem i tłumaczem w wydawnictwie językowym.